

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno Din 16.—, četrtletno Din 9.—, inozemstvo Din 64.—, — Poštno-čekovni račun 10.603.

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon interurban 113.

Cena inseratom: cela stran Din 2000.—, pol strani Din 1000.—, četrt strani Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—, 1/16 str. Din 125.—, Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Plebiscitni zvon.

Koroški Nemci so dali v spomin na plebiscit, ki je bil 10. oktobra 1920, vliči zvon ter so ga obesili v stolp župne cerkve v Celovcu. Hoteč imeti spomenik iz bron, so se odločili za idejo, da so naročili zvon. Ta spomenik ima posebno lastnost, ki je nimajo drugi bronasti spomeniki, da razširja zvoke od sebe. Drugi spomeniki so mutasti, osebe stoje brez gibanja in besede na podstavku. Zvon pa se glasi, zvoní ter tako ljudem na razumljiv način govori. Plebiscitni zvon ne govori dosti. Samo enkrat na leto spregovori s stolpa celovške župne cerkve. To je na obletnico plebiscita, 10. oktobra. Zato pa je takrat njegova beseda tem bolj slovesna.

Letošnjega 10. oktobra je zvonil, tako so poročali iz Celovca, posebno slovesno. In Nemci, ki so slišali njegove glasove, so se navdušili ob desetletnici dogodka 10. oktobra ter so dali duška svojemu notranjemu zanosu. Dal so izraza temu, kar jim polni srce. In kaj so rekli Slovencem? Rekli so jim to, česar pred 10 leti niso povedali: Vi ste 10. oktobra glasovali ne za nedeljeno Koroško, ne za Vašo gospodarsko dobrobit, ne, Vi ste glasovali za nemštvo. To so poudarjali vsi govorniki, ki so nastopili na plebiscitnih prireditvah. Niso tega naglašale samo osebe, ki nimajo javnega dostojanstva, marveč tudi možje, ki zavzemajo visoka in odgovorna mesta v politiki in v deželni upravi.

Pesem o ponemčenju.

Na svečanostni seji koroškega dež. zbora 10. oktobra, ki so se je udeležili vsi deželni poslanci razen obeh slovenskih, ki se te vsenemške proslave nista hotela udeležiti, je imel predsednik poslanec Lukas, član socialno-demokratske stranke, govor, v katerem je med drugim poudaril to-le: »Izid plebiscita je bil izraz pripadnosti nemški kulturi in jezikovni skupnosti.« Socialnodemokratski voditelj na Koroškem sporoča koroškim Slovencem, da pripadajo nemški jezikovni skupnosti, to je, da se morajo ponemčiti ali boljše rečeno: ponemčuriti. Takšen smisel je po socialnodemokratskem tolmačenju imelo glasovanje za nedeljeno Koroško. Ob plebiscitni desetletnici so torej socialni demokratje koroškim Slovencem razodeli, kar so ti sicer že zna-

li, ter še bolj svečano potrdili, da so ravno tako zagrizeni nemški nacionalisti (narodnjaki), kakor vse meščanske stranke. Socialni demokratje hočejo iz vseh koroških Slovencev napraviti nemškutarje.

Pesem o Veliki Nemčiji.

Za meščanske stranke je govoril eden njihovih najizrazitejših zastopnikov, deželni glavar dr. Lemisch, ki je 12. oktobra v navzočnosti zveznega (državnega) predsednika dr. Miklása in kanclerja Vaugoina med drugim rekel: »Peščica slovenske manjšine, ki se noče ukloniti volji večine, bo kmalu čisto izginila, potem pa bo na tej zemlji ostal en sam koroški narod, prežet od ljubezni do domovine. Program bodočega dela mora biti ta, da se mešano jezikovno ozemlje kmalu spremeni v enotno nemško kulturno področje. Od te svoje naloge večina ne bo nikdar popustila. Da se doseže ta cilj — to je, da se slovenska manjšina, ki še kaj drži do svoje narodnosti, čim prej ponemči — morajo sodelovati starši, šola in tudi cerkev. V smislu teh nalog bomo po naravnem potu in z zmernim razvojem zravnali razlike med Korošci ter s tem prispevali k združenju vsega nemškega naroda od Severnega morja do Karavank. Nemško ljudstvo, ki strnjeno prebiva med Karavankami in Severnim morjem, more ter mora iti pot k narodni zedimbi.«

Deželni glavar dr. Lemisch, ki bi moral biti nekak deželni oče tudi slovenskim deželanom, je Slovencem z brezobzirno odkritostjo povedal, da se naj nikakor ne trudijo ohraniti svojo slovensko narodnost. Nemci jim tega ne dopustijo. Nemci bodo v bližnji bodočnosti storili vse, predvsem potom šole in cerkve, ki jo je dr. Lemisch tudi vpregel v ponemčevalni voz, da se vsi Slovenci ponemčijo. To je potrebno radi tega, ker so koroški Slovenci na poti Veliki Nemčiji, ki zahteva svoje meje na Karavankah. Dokler namreč Slovenci še niso ponemčeni, ne sega strnjeno nemško ozemlje do Karavank, kjer hočejo Nemci postaviti mejo bodoči Veliki Nemčiji. To so tudi potrdili s slovesnimi izjavami vsi govorniki iz Nemčije, ki so se udeležili celovških plebiscitnih svečanosti.

Opomin koroškim Slovencem.

In kaj poje plebiscitni zvon koroškim Slovencem? Mar-li smrtno pesem? Nemci njegove zvoke tako tolmačijo ter napovedujejo slovensko narodno smrt. Mi smo pa preverjeni, da imajo Slovenci še toliko življenjske sile v sebi, da se živi ne bodo dali pokopati v grob. Na zvonovih je dostikrat napis: Vivos voco = žive kličem. Naj bi celovški plebiscitni zvon to nalogo vršil napram koroškim Slovencem! Naj bi jim zvonil življenje! Naj bi se njegov glas razlegal po slovenski Koroški do poslednje vasi, kjer se še sliši slovenska govorica! Naj bi klical k življenju tiste, ki v njih slovenska narodnost že hira v smrt! Tiste pa, ki še živijo, naj bi potrdil in okrepil, da širijo življenjsko misel in voljo med slabejšimi brati ter jih obranijo smrti. Naj bi se zvoški plebiscitnega zvona združili v harmonično enoto z zvonom z Gosposvete, kjer so dragoceni spomini naše državne preteklosti, kjer je tudi najkrepkejšo bodrilo zaupanja v slovensko bodočnost.

Opomin nam.

Glas plebiscitnega zvona smo 10. oktobra slišali, ne sicer s telesnimi ušesi, pa v duhu vsi Slovenci in Jugoslovani. Opomnil nas je ta glas na to, da bijejo naši rojaki obupen boj za življenje tam kaj, kjer je bila zibeljka slovenstva. Mi nismo ravnodušni napram temu boju. Saj gre za našo krv! Gre za slovensko, za jugoslovansko krv! Našo krv hočejo zatreti! Branimo jo vsi! To so pravice krvi, ki so svete in jake, močnejše nego vse to, kar nas je vsled sile in prevare ločilo in nas sedaj loči. Skupnost krvi, jezika in kulture je tista nepretrgljiva vez, ki nas veže z našimi brati na Koroškem. Naj bi ta vez naše brate bodrila, jačila in krepila! Nemci so jim povedali, kaj z njimi nameravajo. Koroški Slovenci so se ob 10letnici plebiscita še bolj zavedli svoje velike naloge, ki mora tvoriti program njihovega dela: Slovenska straža od Karavank do Gosposvete!

V NAŠI DRŽAVI.

Naš novi proračun 1931—1932. V finančnem ministrstvu se vršijo posvetovanja glede izdelave proračuna za l.